

મહેસાણાની મજૂર અદાલતના પ્રમુખ અધિકારીશ્રી એમ.એમ.અગ્રવાલ સાહેબ સમક્ષ,
મુ.મહેસાણા.

રેકૉર્ડ્સ (એલ.સી.એમ.) નં. ૭/૨૦૨૦
આંક-૨૩

પ્રથમ પક્ષકાર - નાયબ કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી,
પાટણ સિંચાઈ પેટા વિભાગ,
સરસ્વતી પ્રોજેક્ટ કોલોની, રેલ્વે સ્ટેશન પાછળ, પાટણ.

// વિરૂધ્ધ //

બીજા પક્ષકાર - શ્રી જોગાજી અમરાજી ઠાકોર,
મુ.પો.મેસર, તા.સરસ્વતી, જી.પાટણ.

વિષય - આઈ.ડી.એક્ટની કલમ-૧૦(૧) સી અન્વયે ન્યાય નિર્ણય કરવા અંગે.

હાજર રહ્યા -

પ્રથમ પક્ષકાર તરફે - વિ.વકીલશ્રી પી.એ.ગાંધી.
બીજા પક્ષકાર તરફે - વિ.પ્રતિનિધિશ્રી એ.આર.શાહજાદા.

ઃ- એવોર્ડ ઃ-

(૧) મદદનીશ શ્રમ આયુક્તશ્રી પાટણે તેમના તા.૧૫/૦૨/૨૦૨૦ ના હુકમ નં. કેએચ એસ/એચ એમસી/-/એજે/આઈડીઆર/૨૫/૨૦૧૯ થી અત્રેની અદાલતને સરકારશ્રીના વખતો વખતના હુકમ અન્વયે ન્યાય નિર્ણય અર્થે તબદીલ કરેલ છે જેની અનુસુચી નીચે મુજબ છે.

ઃ- અનુસુચી ઃ-

“શ્રમયોગી શ્રી જોગાજી અમરાજી ઠાકોરને પડેલા દિવસોના પગાર સાથે નોકરીમાં મુળ જગ્યાએ પુનઃસ્થાપિત કરવા કે કેમ?

(૨) સદર રેકૉર્ડ્સ અત્રેની અદાલતમાં ન્યાય નિર્ણય માટે સુપ્રત થતાં આ કામમાં પક્ષકારોને આંક-૨ થી સુનાવણીની નોટીસ કાઢવામાં આવેલ જે તેઓને બજી ગયેલ હોવાનું રેકૉર્ડ ઉપરથી સ્પષ્ટ થાય છે. બીજા પક્ષકારે આ કામમાં આંક-૬ થી તેમનું માંગણાનું નિવેદન રજૂ કરેલ છે જેની ટુંકમાં

હકીકત એવી છે કે, પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાને આઈ.ડી.એક્ટ, ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એમ્પ્લોયમેન્ટ સ્ટેન્ડીંગ ઓર્ડર્સ એક્ટ, મીનીમમ વેજીસ એક્ટ તેમજ અન્ય મજૂર કાયદાઓ લાગુ પડે છે અને તે તમામ કાયદાઓનું પાલન કરવાની સંપૂર્ણ જવાબદારી પ્રથમ પક્ષકારની છે. બીજા પક્ષકાર પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં ૪ વર્ષથી સિંચાઈ નહેર વિભાગમાં રોજમદાર નહેરની મરામત કરવાની, જંગલ કટીંગ કરવાની, સિંચાઈના પાણીની દેખરેખ રાખી ઈરીગેશન કરવાની કામગીરી તથા માટીકામ કરવાની કામગીરી બજાવતાં હતાં. બીજા પક્ષકારને દૈનિક રૂ.૫૮.૭૦ પૈસા લેખે માસિક પગાર મળતો હતો. બીજા પક્ષકારનો નોકરી દરમ્યાનનો સર્વિસ રેકર્ડ ચોખ્ખો અને કલંકરહીત હતો. બીજા પક્ષકાર કામદારને પ્રથમ પક્ષકારે કોઈ નિમણુંક પત્ર આપેલ નથી કે હાજરીકાર્ડ તથા આઈકાર્ડ આપેલ નથી. તેમજ નોકરી દરમ્યાનમાં ક્યારેય પણ આઈ.ડી. એક્ટ, મીનીમમ વેજીસ એક્ટ મુજબના તેમજ અન્ય ઘણાં મજૂર કાયદાઓ મુજબના ઘણા ખરા હકકો અને લાભો ચુકવી આપેલ નથી. પ્રથમ પક્ષકારે દરેક વર્ષમાં બીજા પક્ષકાર પાસેથી ૨૪૦ દિવસ થી વધુ કામગીરી લીધેલ છે. બીજા પક્ષકારની કામગીરી કાયમી પ્રકારની અને રોજરોજની હતી. પ્રથમ પક્ષકારે બીજા પક્ષકારને કોઈપણ જાતના વાંક કે ગુના વગર તા.૦૧/૦૩/૧૯૯૮ના રોજથી નોકરીમાંથી મૌખિક હુકમથી છુટા કરી દીધેલ છે. બીજા પક્ષકાર કામદારને પ્રથમ પક્ષકારે નોકરીમાંથી છુટા કરતા અગાઉ કોઈપણ જાતની નોટીસ, નોટીસ પગાર આપેલ નથી. તેમજ કોઈપણ જાતનો સરપેન્શન હુકમ કે સરપેન્શન એલાઉન્સની રકમ ચુકવી આપેલ નથી. તેમજ બીજા પક્ષકાર વિરૂદ્ધ કોઈપણ જાતની ખાતાકીય તપાસ હાથ ધરેલ નથી કે કોઈપણ જાતના કાયદેસરના હકકોની રકમ ચુકવી આપેલ નથી. બીજા પક્ષકારને પ્રથમ પક્ષકારે નોકરીમાંથી છુટા કર્યા બાદ તેઓ વારંવાર પ્રથમ પક્ષકાર સમક્ષ નોકરીમાં રાખી લેવા વિનંતીઓ કરવા ગયેલ પરંતુ પ્રથમ પક્ષકારે દર છ-માસે બોલાવી નોકરીમાં રાખી લેવાના આશ્વાસનો આપી વિશ્વાસમાં લઈ ધક્કે ચઢાવેલ અને ખુબ ધક્કા ખવડાવીને છેવટે નોકરીમાં રાખેલ નહી. જેથી બીજા પક્ષકારે પડેલા દિવસોના પુરેપુરા પગાર સહીત તથા પુરેપુરા વળતર સહીત મુળ જગ્યા ઉપર સળંગ સર્વિસથી નોકરીમાં પુનઃસ્થાપિત થવા મદદનીશ મજૂર કમિશ્નરશ્રી, પાટણ સમક્ષ ફરિયાદ કરેલ જે ફરિયાદની સમાધાન કાર્યવાહીમાં પ્રથમ પક્ષકારે તેઓને નોકરીમાં રાખી લેવાની કોઈ તૈયારી બતાવેલ નથી કે કોઈ સમાધાનકારી વલણ ના અપનાવતાં પ્રથમ પક્ષકારના કસુરના કારણે જે ફરિયાદની ઔદ્યોગિક તકરારમાં રેફરન્સ આપી નામદાર સાહેબને ન્યાય-નિર્ણય અર્થે સુપ્રત કરેલ છે. બીજા પક્ષકારને છુટા કર્યા બાદ તેઓએ અન્ય ઘણી જગ્યાએ નોકરી મેળવવા ઘણાં પ્રયત્નો કરેલ છે પરંતુ તેઓને ક્યાંય નોકરી મળેલ નથી અને હાલમાં તેઓ બેકાર છે. વધુમાં દાદમાં જણાવેલ છે કે, બીજા પક્ષકારને પડેલા દિવસોના પુરેપુરા પગાર સહીત તથા પુરેપુરા વળતર સહીત મુળ જગ્યા ઉપર સળંગ સર્વિસથી નોકરીમાં પુનઃસ્થાપિત કરી લેવા પ્રથમ પક્ષકારને હુકમ કરવા તથા ઉપરોક્ત વળતરની રકમ ૧૨ ટકા સાદા વ્યાજ સહીત અપાવવા તથા આ અરજીનો ખર્ચ રૂ.૧૦,૦૦૦/- પ્રથમ પક્ષકાર પાસેથી અપાવવા દાદ માંગેલ છે.

(૩) બીજા પક્ષકારના માંગણાના નિવેદન વિરૂદ્ધ પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ આ કામમાં આંક-૭ થી તેમનો લેખિત જવાબ રજૂ કરેલ છે તેમાં જણાવેલ છે કે બીજા પક્ષકાર પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થા વચ્ચે નોકર-માલીકનો સંબંધ પ્રસ્થાપિત થયેલ નથી. બીજા પક્ષકારે કોઈપણ વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસથી વધુ

કામગીરી કોઈપણ વર્ષમાં સળંગ અને સતત કરેલ નથી. બીજા પક્ષકાર છુટક રોજમદાર મજુર હતા. સરકારશ્રીના માર્ગ અને મકાન વિભાગના ઠરાવ નં. ડબલ્યુસી/ ૧૫૮૮(૫)(૧)ગ.ર, તા.૧૭/૧૦/૮૮ તેમજ તેના સંદર્ભમાં સરકારશ્રી દ્વારા કરવામાં આવેલ સ્પષ્ટતા મુજબ ઠરાવનો અમલ તા.૧/૧૦/૮૮ થી કરવાનો છે. સરકારશ્રીના તમામ કાયદાઓનું પાલન આ વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવે છે. સરકારશ્રી દ્વારા કરવામાં આવેલ સ્પષ્ટતા મુજબ ઠરાવ અનુસાર રોજમદાર નોકરીમાં દાખલ થાય ત્યારથી ૧૨ મહીનામાં ૨૪૦ દિવસની હાજરી પુર્ણ કરેલ હોય તેને બ્રેક વર્ષ ગણી તેવા ૫ વર્ષ પછી રોજમદાર કાયમીને પાત્ર ઠરે છે. ૨૪૦ દિવસ કરતા ઓછી હાજરી વાળા વર્ષ બાદ કરવાના રહે છે. બીજા પક્ષકાર આ જોગવાઈ પુર્ણ કરતા ન હોઈ કાયમી રોજમદારની પાત્રતા નિયમો અનુસાર ધરાવતા નથી કે તેને લગતા લાભો મેળવવા હકકદાર નથી. વધુમાં આ અગાઉ બીજા પક્ષકારનો રેક્રડ્સ કલોલના મજુર અદાલતના જજ દ્વારા નામંજુર થયેલ છે તેમ જણાવી બીજા પક્ષકારનો રેક્રડ્સ ખર્ચ સાથે રદ થવાને પાત્ર છે.

આ કામે આંક-૧૦ થી બીજા પક્ષકારે પુરાવા સોગંદનામુ રજુ કરેલ છે જેઓની ઉલટ તપાસ સંસ્થાના વિદ્વાન વકીલશ્રી દ્વારા કરવામા આવેલ છે. બીજા પક્ષકાર તરફે આંક-૧૧ થી રજુ કરેલ દસ્તાવેજોને આંકે પાડવા બાબતે અરજી આપેલ છે. જે અરજી અત્રેની અદાલત દ્વારા ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવેલ છે.

(૪) આ કામે બીજા પક્ષકારે મદદનીશ શ્રમ આયુકત સમક્ષ રજુ કરેલ દસ્તાવેજો રજુ કરેલ છે જે દસ્તાવેજોને બીજા પક્ષકારની આંક-૧૧ ની અરજી અન્વયે પાકા આંક પાડવામાં આવેલ છે જેમાં ફરીયાદીના ડીસેમ્બર-૧૯૯૬ ના માસનું હાજરીકાર્ડ (આંક-૧૨), ફરીયાદીની તા.૧૦/૦૯/૯૬ થી તા.૨૫/૦૯/૯૬ સુધીની પગાર ચીકી (આંક-૧૩), ફરીયાદીની તા.૨૬/૦૯/૯૬ થી તા.૧૨/૧૦/૯૬ સુધીની પગાર ચીકી (આંક-૧૪), ફરીયાદીની તા.૧૪/૧૦/૯૬ થી તા.૩૧/૧૦/૯૬ સુધીની પગાર ચીકી (આંક-૧૫), ફરીયાદીની તા.૦૧/૧૧/૯૬ થી તા.૨૦/૦૯/૯૬ સુધીની પગાર ચીકી (આંક-૧૬), ફરીયાદીની તા.૦૩/૦૯/૯૭ થી તા.૨૨/૦૯/૯૭ સુધીની પગાર ચીકી (આંક-૧૭) વિગેરે દસ્તાવેજોની ઝેરોક્ષ નકલો રજુ કરેલ છે.

આંક-૧૮ થી બીજા પક્ષકારે કલોર્ડીંગ પુરસીસ રજુ કરેલ છે.

(૫) આ કામે આંક-૧૯ થી સંસ્થાના સાહેદશ્રી દીનેશકુમાર છગનલાલ પટેલે પુરાવા સોગંદનામુ રજુ કરેલ છે. જેઓની ઉલટતપાસ બીજા પક્ષકારના વિ.પ્રતિનિધિશ્રી દ્વારા કરવામાં આવેલ છે.

આંક-૨૨ થી પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થા તરફે કલોર્ડીંગ પુરસીસ રજુ કરવામાં આવેલ છે. ત્યારબાદ બંને પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલ/પ્રતિનિધિશ્રીઓની વિસ્તારપુર્વકની દલીલો સાંભળી કામ હુકમ પર રાખવામાં આવેલ છે.

(૬) સમગ્ર કેસનું રેકર્ડ તેમજ પક્ષકારો તરફેની દલીલો ધ્યાને લીધી. આ કામે ન્યાય નિર્ણય માટેના મુદ્દાઓ ઘડવામાં આવેલ છે જે નીચે મુજબ છે.

// મુદ્દાઓ //

(૧) શું હાલનો રેક્રડ્સ ડીલે અને લેચીઝના એકમાત્ર કારણસર રદ થવાને પાત્ર છે?

- (૨) શું પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાનો ઔદ્યોગિક વિવાદ ધારા હેઠળ ઈન્ડસ્ટ્રીની વ્યાખ્યામાં સમાવેશ થાય છે?
- (૩) શું બીજા પક્ષકારનો ઔદ્યોગિક વિવાદ ધારા હેઠળ "કામદાર"ની વ્યાખ્યામાં સમાવેશ થાય છે?
- (૪) શું બીજા પક્ષકાર પુરવાર કરે છે કે તેમની અને પ્રથમ પક્ષકાર વચ્ચે નોકર-માલિકના સંબંધો છે?
- (૫) શું બીજા પક્ષકાર પુરવાર કરે છે કે તેઓ પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં રોજમદાર તરીકે ફરજ બજાવતાં હતા?
- (૬) શું બીજા પક્ષકાર પુરવાર કરે છે કે તેઓને પ્રથમ પક્ષકારે તા.૦૧/૦૩/૧૯૯૮ ના રોજથી નોકરીમાંથી છુટાં કરેલા છે?
- (૭) બીજા પક્ષકાર પુરવાર કરે છે કે તેમણે પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં ઔદ્યોગિક વિવાદ ધારાની કલમ ૨૫-બી મુજબ સળંગ નોકરી કરેલ છે?
- (૮) શું બીજા પક્ષકાર પુરવાર કરે છે કે તેઓને પ્રથમ પક્ષકારે કીનાખોરી રાખી અથવા તો કોઈપણ કારણસર ગેરકાયદેસર છુટાં કરેલા છે?
- (૯) શું બીજા પક્ષકાર નોકરીમાં પુનઃસ્થાપિત થવા હક્કદાર છે?
- (૧૦) શું બીજા પક્ષકાર પડેલા દિવસોનો કોઈ પગાર મેળવવા હક્કદાર છે?
- (૧૧) શું બીજા પક્ષકાર વિકલ્પે કોઈ વળતર મેળવવા હક્કદાર છે?
- (૧૨) શું હુકમ ?

ઉપરોક્ત મુદ્દાઓના મારા જવાબ નીચે જણાવેલ કારણોસર નીચે મુજબ છે.

જવાબ:

- (૧) નકારમાં.
- (૨) હકારમાં.
- (૩) હકારમાં.
- (૪) હકારમાં.
- (૫) હકારમાં.
- (૬) હકારમાં.
- (૭) હકારમાં.
- (૮) હકારમાં.
- (૯) આખરી હુકમ મુજબ.
- (૧૦) આખરી હુકમ મુજબ.
- (૧૧) આખરી હુકમ મુજબ.
- (૧૨) આખરી હુકમ મુજબ.

ઉપરોક્ત જવાબો અંગે મારા કારણો નીચે મુજબ છે.

// કારણો //

(૭) મુદ્દા નં. ૧ -

સદર મુદ્દા પરત્વે જોઈએ તો બીજા પક્ષકારના વિ.પ્રતિનિધિશ્રીની દલીલ રહેલ છે કે આ કેસ નામ.અદાલતને રીફર કરવામાં આવ્યો છે તેથી નામ.અદાલતે કેસનો મેરીટ ઉપર નિર્ણય કરવો જોઈએ. મોડો વિવાદ ઉપસ્થિત કર્યો છે તે કારણે કેસ રદ થઈ શકે નહીં.

જ્યારે સંસ્થાના વિ.વકીલશ્રીની દલીલ છે કે બીજા પક્ષકારે ઘણા વર્ષો પછી નોકરીમાં પુનઃસ્થાપિત થવા માટે આ વિવાદ ઉપસ્થિત કરેલ છે તેને ડીલે અને લેચીઝનો બાદ નડે છે. આથી ડીલેના મુદ્દા પર બીજા પક્ષકારનો રેફરન્સ રદ કરવો જોઈએ.

પક્ષકારો તરફેની દલીલોના સંદર્ભમાં કેસની હકીકત જોવામાં આવે તો બીજા પક્ષકારે તેઓને તા.૦૧/૦૩/૧૯૯૮ ના રોજ નોકરીમાંથી પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ છુટાં કર્યા છે તેવું જણાવેલ છે. નોકરીમાં પુનઃસ્થાપિત થવાની ફરીયાદ તા.૧૩/૦૮/૨૦૧૯ ના રોજ એટલે કે આશરે સાડા વીસ વર્ષ પછી વિલંબથી દાખલ કરી આ વિવાદ ઉપસ્થિત કરેલ છે. મદદનીશ શ્રમ આયુક્તશ્રીએ બીજા પક્ષકારની આ ફરીયાદના અનુસંધાનમાં સદર વિવાદ અત્રેની અદાલતમાં ન્યાય નિર્ણય અર્થે સુપ્રત કરેલ છે. પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ મદદનીશ શ્રમ આયુક્તશ્રીના આ વિવાદ રીફર કરવાના હુકમને નામ. ઉપલી અદાલત માં પડકારેલ નથી. ઔદ્યોગિક વિવાદ ધારા હેઠળની કાર્યવાહીમાં લીમીટેશન એક્ટની જોગવાઈઓ લાગુ પડતી નથી તેમજ નામ.ઉપલી અદાલતોએ પ્રસ્થાપિત કરેલ સિદ્ધાંત અનુસાર માત્ર ડીલેના કારણસર રેફરન્સ રદ થઈ શકે નહીં. પરંતુ કેસના ગુણદોષ પર આખરી નિકાલ કરવામાં આવે ત્યારે વિવાદ ઉપસ્થિત કરવામાં થયેલ વિલંબ ધ્યાનમાં રાખી કામદારને રાહત આપવાનો પ્રસંગ ઉભો થાય ત્યારે યથાયોગ્ય હુકમ કરવો જોઈએ તેવું ઠરાવેલ છે. આથી બીજા પક્ષકારે વિવાદ ઉપસ્થિત કરવામાં વિલંબ કરેલ છે તેટલા કારણ માત્રથી બીજા પક્ષકારનો કેસ રદ થઈ શકે નહીં પરંતુ કાયદેસર ચાલવાપાત્ર છે તેવું ઠરાવવામાં આવે છે અને તેથી મુદ્દા નં.૧ નો જવાબ "નકાર"માં આપવામાં આવે છે.

(૮) મુદ્દા નં. ૨ -

સદર મુદ્દા પરત્વે જોઈએ તો પક્ષકારો તરફેની રજુઆત ધ્યાનમાં લેતા જણાય છે કે પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થા પાણીના નિયમન તથા નહેરોની જાળવણી માટેની સિંચાઈની કામગીરી કરે છે. જેમાં નહેર દ્વારા ખેડુતોને પાણી પાડવામાં આવે છે. નામ.ગુજરાત હાઈકોર્ટની ફુલ બેંચ દ્વારા Gujarat Forest Producers, Gatherers & Forest Worker union v/s State of Gujarat 2004(2) GLR 1488 ના ચુકાદામાં સરકારની ઈરીગેશનની પ્રવૃત્તિનો 'Industry' ની વ્યાખ્યામાં સમાવેશ થાય તેમ ઠરાવેલ છે. આમ પ્રથમ પક્ષકારની પ્રવૃત્તિ જોતાં નામ. સુપ્રિમ કોર્ટના બેંગ્લોર વોટર સપ્લાય ના કેસમાં આપેલ માર્ગદર્શન તથા ઉપરોક્ત નામ.ગુજરાત હાઈકોર્ટના ચુકાદામાં જણાવ્યા મુજબ પ્રથમ પક્ષકારનો 'ઈન્ડસ્ટ્રી' ની વ્યાખ્યામાં સમાવેશ થાય છે તેમ ઠરાવવામાં આવે છે અને મુદ્દા નં.૨ નો જવાબ 'હકાર' માં આપવામાં આવે છે.

(૯) મુદ્દા નં. ૩ અને ૪ -

સદર મુદ્દાઓ પરત્વે જોઈએ તો, બીજા પક્ષકાર પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં રોજમદાર મજૂર તરીકે નોકરી કરતાં હોવાની બાબતમાં પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ તકરાર નથી. આમ બીજા પક્ષકાર પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં રોજમદાર મજૂર તરીકે નોકરીની ફરજો બજાવતાં હતાં અને પક્ષકારો વચ્ચે માલીક-નોકરનો સંબંધ અસ્તિત્વમાં હતો તેથી મુદ્દા નં.૩ તથા ૪ નો જવાબ "હકાર" માં આપવામાં આવે છે.

(૧૦) મુદ્દા નં.૫ -

આ કામે મુદ્દા નં.૫ પરત્વે જોઈએ તો બીજા પક્ષકારના કથન મુજબ તેઓ નહેર સિંચાઈ વિભાગમાં રોજમદાર તરીકે નોકરી કરતો હતો. તેમજ બીજા પક્ષકારે તેઓની સોગંદ પરની જુબાનીમાં તેઓ સિંચાઈ વિભાગમાં નહેર પેટ્રોલીંગની કામગીરી કરતા હતા અને આ કામગીરી કાયમી પ્રકારની હોવાનું જણાવેલ છે. જ્યારે બીજા પક્ષકારે તેઓની ઉલટતપાસમાં નહેર બંધ હોય તો પણ તેઓની પાસેથી કામગીરી લેવામાં આવતી હતી. તે સંજોગોમાં બીજા પક્ષકાર પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં પરચુરણ રોજમદાર તરીકે નહેરની પેટ્રોલીંગ તરીકેની ફરજ બજાવતા હતા તેમ ઠરાવવામાં આવે છે. તેથી મુદ્દા નં.૫ નો જવાબ હકારમાં આપવામાં આવે છે.

(૧૧) મુદ્દા નં. ૬ -

સદર મુદ્દાઓ પરત્વે જોઈએ તો, બીજા પક્ષકારનો કેસ એવો છે કે બીજા પક્ષકાર પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં છેલ્લા આશરે ૪ વર્ષથી સિંચાઈ નહેર વિભાગમાં રોજમદાર તરીકે કામગીરી દૈનિક રૂ.૫૮.૭૦ પૈસાના પગારથી કરતાં હતાં. બીજા પક્ષકારને તા.૦૧/૦૩/૯૮ ના રોજ પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ મૌખિક હુકમથી નોકરીમાંથી છુટાં કરેલ. પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ બીજા પક્ષકારને નોટીસ, નોટીસ પગાર કે હકકોની રકમ ચુકવ્યા સિવાય નોકરીમાંથી છુટાં કરી દીધેલ છે.

જ્યારે પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાનો મુખ્યત્વે બચાવ છે કે, બીજા પક્ષકાર માત્ર છુટક રોજમદાર મજૂર હતા. તેઓ કાયમી રોજમદાર મજૂર તરીકે ફરજ બજાવતા ન હતા. સરકારશ્રીના માર્ગ અને મકાન વિભાગના ઠરાવ નં. ૬બલ્યુસી/ ૧૫૮૮(૫)(૧)ગ.૨, તા.૧૭/૧૦/૮૮ તેમજ તેના સંદર્ભમાં સરકારશ્રી દ્વારા કરવામાં આવેલ સ્પષ્ટતા મુજબ ઠરાવનો અમલ તા.૧/૧૦/૮૮ થી કરવાનો છે. સરકારશ્રીના તમામ કાયદાઓનું પાલન આ વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવે છે. સરકારશ્રી દ્વારા કરવામાં આવેલ સ્પષ્ટતા મુજબ ઠરાવ અનુસાર રોજમદાર નોકરીમાં દાખલ થાય ત્યારથી ૧૨ મહીનામાં ૨૪૦ દિવસની હાજરી પુર્ણ કરેલ હોય તેને બ્રેક વર્ષ ગણી તેવા ૫ વર્ષ પછી રોજમદાર કાયમીને પાત્ર ઠરે છે. ૨૪૦ દિવસ કરતા ઓછી હાજરી વાળા વર્ષ બાદ કરવાના રહે છે. બીજા પક્ષકાર આ જોગવાઈ પુર્ણ કરતા ન હોઈ કાયમી રોજમદારની પાત્રતા નિયમો અનુસાર ધરાવતા નથી કે તેને લગતા લાભો મેળવવા હકકદાર નથી.

બીજા પક્ષકારે આ કામમાં આંક-૧૦ થી પુરાવા સોગંદનામુ રજૂ કરેલ છે જેમાં તેઓએ માંગણાનું નિવેદનમાં જણાવેલી હકીકતોને મહદઅંશે અનુમોદન આપેલ છે જ્યારે ઉલટ તપાસમાં જણાવે છે કે "હું પાટણ સિંચાઈ વિભાગમાં ક્યા સાલથી નોકરી કરેલ તે તારીખ મને હાલ ખબર નથી. એ વાત ખરી છે કે મે નોકરી પર લાગેલ તે સમયે મને કોઈ નિમણુંક પત્ર આપેલ હોય તેવું બનેલ નથી. એ વાત ખરી છે કે મારી કામગીરીના દૈનિક વેતનના નિયમ પ્રમાણે મને પગાર આપવામાં આવતો હતો

એ વાત ખરી છે કે મને તા.૧/૩/૨૦૦૬ ના રોજ છુટા કરવામાં આવેલ તે સમયે કામ બંધ થઈ જતા છુટા કરેલા. એ વાત ખરી છે કે મારા માગણાના નિવેદન તથા સોગંદનામામાં મારી સહી છે. એ વાત ખરી છે કે મે સળંગ અને સતત ૫ વર્ષ સુધી નોકરી કરેલ નથી. સાહેદ જણાવે છે કે ૪ વર્ષથી વધારે કરેલ છે. એ વાત ખરી નથી કે નહેર ચાલુ હોય ત્યારે મારી કામગીરી લેવામાં આવતી હતી. સાહેદ જણાવે છે કે નહેર બંધ હોય તો પણ અમારી પાસેથી કામગીરી લેવામાં આવતી હતી. એ વાત ખરી છે કે દર ચોમાસે મને બોલાવીને નોકરી પર રાખવા માટે આશ્વાસન આપેલ હોવાનું જણાવેલ છે તે આશ્વાસન કોઈએ લેખિતમાં આપેલ નથી. એ વાત ખરી છે કે પેરા-૪ માં મારી સાથે અન્ય કામદારોને છુટા કરેલ તેને પરત લેવામાં આવેલ હોવાની હકીકત જણાવેલ છે તે દર્શાવતા કોઈ પુરાવા મે રજુ કરેલ છે. એ વાત ખરી છે કે મને છુટા કરેલ તે બાદ મે અન્ય જગ્યા નોકરી મેળવવાનો પ્રયત્ન કરેલ તે દર્શાવતા કોઈ પુરાવા મે રજુ કરેલ નથી."

(૧૧.૧) પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાના સાહેદશ્રી દિનેશકુમાર છગનલાલ પટેલ (ના.કા.ઈ.)એ આંક-૧૯ થી પુરાવા સોગંદનામુ રજુ કરેલ છે જેમાં તેઓએ સંસ્થાના લેખિત જવાબમાં જણાવેલી હકીકતોને મહદઅંશે અનુમોદન આપેલ છે જ્યારે ઉલટ તપાસમાં જણાવે છે કે "એ વાત ખરી નથી કે હું બીજા પક્ષકારને ઓળખુ છુ. સાહેદ જણાવે છે કે તેઓ રેકર્ડ આધારે જુબાની આપે છે. એ વાત ખરી નથી કે બીજા પક્ષકારે આપની સંસ્થામાં ચાર વર્ષ કેનાલ પર કામ કર્યું છે. સાહેદ જણાવે છે કે તેવો કોઈ રેકોર્ડ અમારી પાસે નથી. મને આંક-૭ માં કરેલ સહી બતાવતા જણાવુ છુ કે સદર દસ્તાવેજમાં સહી મારા પહેલાના અધિકારીશ્રીની છે. એ વાત ખરી છે કે આંક-૭ ના પેરા-૮ માં જણાવેલ હકીકત મારા પહેલાના અધિકારીશ્રીએ કબુલ કરેલ છે. એ વાત ખરી છે કે આંક-૭ ના પેરા-૧૧ માં જણાવેલ હકીકત ૨૪૦ દિવસ પુરા કરેલ ન હોય કામદાર કાયમી થવાને પાત્ર નથી તે મારા પહેલાના અધિકારીશ્રીએ કબુલ કરેલ છે. એ વાત ખરી નથી કે નહેરમાં પાણી બારેમાસ ચાલુ હોય છે. સાહેદ જણાવે છે કે ૩ થી ૪ મહીના જ પાણી ચાલુ હોય છે. સદર નહેર અંદાજે ૪૦ વર્ષ જુની છે. એ વાત ખરી છે કે નહેર દ્વારા ખેડુતોને સિંચાઈ માટે પાણી પુરૂ પાડવામાં આવે છે. એ વાત ખરી છે કે નહેર ઉપર વોચમેન તરીકે રોજમદારો કામગીરી કરે છે. એ વાત ખરી નથી કે રોજમદારો દ્વારા નહેરની સાફસફાઈ, જંગલ કટીંગ, મરામત, દેખરેખ, વગેરે જેવી કામગીરી કરે છે. સાહેદ જણાવે છે કે પહેલા કરતા હશે. કેનાલ ઉપર હાલમાં રોજમદાર/કામદાર નથી રાખતા. રેકર્ડ આધારે રોજમદાર/કામદાર શઉ કામગીરી કરતા હતા તે વિષે કોઈ માહિતી/સ્પષ્ટતા નથી. એ વાત ખરી છે કે રેકર્ડ મુજબ અમારી સંસ્થામાં ૨૫-૨૭ વર્ષ નોકરી કરેલ છે. નહેરમાં પાણી ન હોય ત્યારે રોજમદાર કામદાર પાસેથી ડીપાર્ટમેન્ટ મરામતની કામગીરી લેતુ હતુ. એ વાત ખરી નથી કે વરસાદ પડે તેવા વર્ષે બારેમાસ કેનાલમાં પાણી હોય છે. સાહેદ જણાવે છે કે શિયાળા અને ઉનાળામાં પાણી છોડે ત્યારે જ પામી હોય છે. ચોમાસા દરમ્યાન કેનાલ બંધ જ હોય. એ વાત ખરી નથી કે કેનાલમાં બારેમાસ પાણી હોય છે અને હુ ખોટી જુબાની આપુ છુ. હુ માત્ર સાત મહીનાથી પાટણ સિંચાઈ વિભાગમાં કાર્યરત છુ. મે ફરજ પર હાજર થયા પછી બીજા પક્ષકાર કામદારને નોકરી પર હાજર થવા બાબતે કોઈ પત્ર લખેલ નથી. મારી પાસે બીજા પક્ષકારને નોકરી પર લેવાની સત્તા નથી."

આમ પક્ષકારોની સોગંદનામાની જુબાની તથા ઉલટ તપાસ ધ્યાનમાં લેતાં સ્પષ્ટ થાય છે કે

બીજા પક્ષકાર પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં રોજમદાર મજૂર તરીકે સિંચાઈ વિભાગમાં નહેર પેટ્રોલિંગની કામગીરી કરતા હતા. બીજા પક્ષકારનું કથન છે કે તેઓને પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ તા.૦૧/૦૩/૯૮ ના રોજથી મૌખિક હુકમથી નોકરીમાંથી છુટાં કરી દીધેલ છે. સંસ્થાએ તેમના લેખિત જવાબમાં પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં જે વિભાગ ચાલુ હતો તે સરકારશ્રીના હુકમથી બંધ કરવામાં આવેલ અને વિભાગ બંધ થતા તમામ કામકાજ સ્થગિત કરેલ તેથી બીજા પક્ષકારને નોકરી પર રાખવાનો પ્રશ્ન રહેતો નથી તેમ જણાવેલ છે. પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ આ કામમાં સરકારશ્રીના કચા હુકમથી વિભાગ બંધ કરવામાં આવેલ તે હુકમની નકલ રજુ કરેલ નથી. પરંતુ આંક-૧૩ થી આંક-૧૭ ની પગાર ચીઝીઓ રજુ કરેલ છે. આમ બીજા પક્ષકારે પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં રોજમદાર મજૂર તરીકે નોકરી કરતા હતા તે હકીકત બાબતે બંને પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ તકરાર નથી. પરંતુ સંસ્થાના કહેવા મુજબ સરકારશ્રીના હુકમથી સંસ્થાનો જે વિભાગ ચાલુ હતો તે વિભાગ બંધ કરવામાં આવતા બીજા પક્ષકારને નોકરી પર રાખવાનો પ્રશ્ન રહેતો નથી તેવું જણાવેલ છે. પરંતુ સંસ્થાએ સરકારશ્રીના તે હુકમની નકલ રજુ કરવાની જરૂર હતી પરંતુ સંસ્થા તરફથી રજુ કરવામાં આવેલ નથી. આથી બીજા પક્ષકાર જણાવે છે તેમ તેઓને પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ તા.૦૧/૦૩/૯૮ ના રોજથી મૌખિક હુકમથી નોકરીમાંથી છુટાં કરી દીધેલ હોવાની બીજા પક્ષકારની હકીકત માનવાને કારણ રહે છે. અને તેથી બીજા પક્ષકારને પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ તા.૦૧/૦૩/૯૮ ના રોજથી મૌખિક હુકમથી નોકરીમાંથી છુટાં કરી દીધેલ છે તેવું ઠરાવવામાં આવે છે. જેથી મુદ્દા નં.૬ નો જવાબ હકારમાં આપવામાં આવે છે.

(૧૨) મુદ્દા નં.૭ -

સદર મુદ્દા પરત્વે જોઈએ તો બીજા પક્ષકારે તેઓના માંગણાના નિવેદનમાં તેઓ પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં છેલ્લા ૪ વર્ષથી સિંચાઈના નહેર વિભાગમાં રોજમદાર તરીકે નહેરની મરામત કરવાની, જંગલ કટીંગ કરવાની, સિંચાઈના પાણીની ટેમરેજ રાખવાની, માટીકામ કરવાની કામગીરી કરતા હતા તેમજ તેઓને પ્રથમ પક્ષકારે કોઈ નિમણુંક પત્ર આપેલ નહીં હોવાનું કે આઈકાર્ડ તથા હાજરીકાર્ડ આપેલ નહીં હોવાનું તેમજ પ્રથમ પક્ષકાર તેઓ પાસેથી દરેક વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસ કરતા વધુ કામગીરી લેતી હોવાનું જણાવેલ છે. જ્યારે પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ તેઓના લેખિત જવાબમાં બીજા પક્ષકારે ક્યારે ૨૪૦ દિવસ પુરા કરેલ નહીં હોવાનું જણાવેલ છે.

બંને પક્ષકારો તરફેની ઉપરોક્ત રજુઆત તેમજ પુરાવા ધ્યાને લેતાં બીજા પક્ષકારે તેઓની સોગંદ ઉપરની જુબાનીમાં તેઓને આઈકાર્ડ, મીનીમમ વેજીસ મુજબના ઘણા ખરા હકકો અને લાભો આપેલ નહીં હોવાનું અને પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થા તેઓ પાસેથી દરેક વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસ કરતા વધુ કામગીરી લેતી હોવાનું જણાવેલ છે. આ કામે બીજા પક્ષકારની પ્રથમ પક્ષકાર તરફે ઉલટતપાસ કરવામાં આવેલ છે જેમાં બીજા પક્ષકારે જણાવેલ છે કે, તેઓ પાટણ સિંચાઈ વિભાગમાં કઈ સાલથી નોકરી કરેલ તે તારીખ ખબર ન હોવાનું તેમજ બીજા પક્ષકારને પ્રથમ પક્ષકારે કોઈ નિમણુંક પત્ર આપેલ નહીં હોવાનું, બીજા પક્ષકારે સતત ૫ વર્ષ સુધી નોકરી કરેલ નહીં હોવાનું પરંતુ ૪ વર્ષથી વધારે કામ કરેલ હોવાનું જણાવેલ છે. આમ પ્રથમ પક્ષકાર બીજા પક્ષકારની ઉલટતપાસમાં ઉપરોક્ત હકીકતથી વિરુદ્ધની હકીકત રેકર્ડ પર લાવી શકેલ નથી. તેમજ પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાએ બીજા પક્ષકારના ૨૪૦ દિવસ કામ કરેલ હોવાની હકીકતને લેખિત દસ્તાવેજી પુરાવા રજુ કરીને ખંડન કરેલ

નથી. આ કામે પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થા તરફે આંક-૧૯ થી સાહેદ પટેલ દિનેશકુમાર છગનલાલનું પુરાવાનું લેખિત સોગંદનામુ રજુ થયેલ છે જેમા સાહેદ જણાવે છે કે બીજા પક્ષકાર સરકારશ્રીના ધારાધોરણ મુજબ કાયમી રોજમદારની પાત્રતા નિયમાનુસાર ધરાવતા નથી તેથી લાભો મેળવવા હકકદાર નથી તેમ જણાવેલ છે. આ કામે સદર સાહેદની બીજા પક્ષકાર તરફે ઉલટતપાસ કરવામાં આવેલ છે જેમાં સાહેદે એ હકીકતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે, બીજા પક્ષકારે ૨૪૦ દિવસ પુરા કરેલ ન હોય કામદાર કાયમી થવાને પાત્ર નથી તે મારા પહેલાના અધિકારીશ્રીએ કબુલ રાખેલ હોવાનું તેમજ આ સાહેદે એ હકીકત પણ કબુલ રાખેલ છે કે નહેર ઉપર વોચમેન તરીકે રોજમદારો કામગીરી કરતા હોવાનું, તેમજ એ હકીકત પણ કબુલ રાખેલ છે કે સંસ્થાના રેકર્ડ મુજબ તેઓની સંસ્થામાં ૨૫-૨૭ વર્ષ નોકરી કરેલ છે. આ સાહેદે એ હકીકત પણ કબુલ રાખેલ છે કે નહેરમાં પાણી ન હોય ત્યારે રોજમદાર કામદાર પાસેથી ડીપાર્ટમેન્ટ મરામતની કામગીરી લેતુ હતુ તેમ જણાવેલ છે.

(૧૨.૧) આમ ઉપરોક્ત હકીકત ધ્યાને લેતાં બીજા પક્ષકારે તેઓના માંગણાના નિવેદનમાં તથા સોગંદ પરની જુબાનીમાં તેઓને નિમણુંક પત્ર, આઈકાર્ડ, હાજરીકાર્ડ આપેલ નહી હોવાનું જણાવેલ છે. જ્યારે પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થાનું એવું કથન નથી કે તેઓ બીજા પક્ષકારને નોકરી અંગેના દસ્તાવેજો આપતા હતા. તે સંજોગોમાં બીજા પક્ષકાર પાસેથી હાજરી અંગેના લેખિત દસ્તાવેજો પુરાવાઓ રજુ કરવાની અપેક્ષા રાખી શકાય નહી. જ્યારે પ્રથમ પક્ષકાર તરફે બીજા પક્ષકારની ઉલટતપાસ કરવામાં આવેલ છે જેમાં બીજા પક્ષકારે એ હકીકતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે મને દૈનિક વેતનના નિયમ પ્રમાણે પગાર ચુકવવામાં આવતો હતો. આમ પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થા પાસે બીજા પક્ષકારની હાજરી અંગેના પુરાવા ઉપલબ્ધ હોવા છતાં રજુ કરેલા નથી. કાયદાકીય પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંત અનુસાર કેસના ન્યાય નિર્ણયમાં પ્રકાશ પાડી શકે તેવા દસ્તાવેજો જે પક્ષકાર પાસે હોય તે પક્ષકારે સામાવાળા પક્ષકાર તરફે તેવા દસ્તાવેજો રજુ કરવાની માંગમી કરે કે ન કરે તો પણ રજુ કરવા જોઈએ અન્યથા તેવા પક્ષકાર સામે વિરૂદ્ધનું અનુમાન દોરી શકાય. આ કામે પ્રથમ પક્ષકારે હાજરી અંગેના દસ્તાવેજો રજુ કરેલ નથી કે નહી રજુ કરવા બાબતે કોઈ સ્પષ્ટ કારણ પણ જણાવેલ નથી. જેથી આવા દસ્તાવેજો જાણી જોઈને અને બદઈરાદાથી બીજા પક્ષકારની હાજરી રેકર્ડ ઉપર આવે નહી તે હેતુથી રજુ કરવામાં આવેલ નહી હોવાનું માનવાને કારણ રહે છે. વધુમાં પ્રથમ પક્ષકાર તરફે સાહેદે તેઓના આંક-૧૯ ના પુરાવાના સોગંદનામામાં બીજા પક્ષકાર સરકારશ્રીના તા.૧૭/૧૦/૮૮ ના ઠરાવની જોગવાઈ મુજબ ૫ વર્ષની ૨૪૦ દિવસની નોકરી પુર્ણ કરતા ના હોઈ નિયમોનુસાર કાર્યવાહી કરી છુટા કરવામાં આવેલ હોવાનું જણાવેલ છે. કાયદામાં કરવામાં આવેલ જોગવાઈ મુજબ છુટા કરતી વખતે નિયમોનુસાર ચુકવણું કરવાનો પ્રશ્ન ત્યારે જ ઉપસ્થિત થાય જ્યારે કામદારે સળંગ કામગીરી કરેલ હોય અથવા તો છુટા કર્યાના અગાઉના કેલેન્ડર વર્ષમાં એટલે કે અગાઉના બાર માસમાં ૨૪૦ દિવસથી વધુ કામગીરી કરેલ હોય. આમ જ્યારે પ્રથમ પક્ષકાર દ્વારા નિયમોનુસાર છુટા કરવામાં આવેલ હોવાનું અને ગેરકાયદેસર છુટા કરવામાં આવેલ નહી હોવાનું જણાવેલ છે. તે સંજોગોમાં બીજા પક્ષકારે છુટા કર્યાના અગાઉના કેલેન્ડર વર્ષમાં ૨૪૦ દિવસથી વધારે કામગીરી કરેલ હોવાનું અને ઔદ્યોગિક વિવાદ ધારાની કલમ-૨૫(બી) મુજબ સળંગ નોકરી કરેલ હોવાનું પુરવાર થાય છે. જેથી મુદ્દા નં.૭ નો જવાબ હકારમાં આપવામાં આવે છે.

(૧૩) મુદ્દા નં.૮ -

સદર મુદ્દા પરત્વે જોવામાં આવે તો. આ કામે બીજા પક્ષકાર દ્વારા તેમના માંગણાના નિવેદનમાં તેમજ સોગંદ પરની જુબાનીમાં તેઓને મૌખિક હુકમથી છુટા કરેલ હોવાનું તેમજ છુટા કરતા અગાઉ કોઈપણ જાતની નોટીસ, નોટીસ પગાર તેમજ મીનીમમ વેજીસ પ્રમાણેના કોઈ લાભો ચુકવી આપેલ નહીં હોવાનું જણાવેલ છે. ઉપરોક્ત હકીકતને બીજા પક્ષકારે તેઓની સોગંદ પરની જુબાનીમાં સમર્થન આપેલ છે. બીજા પક્ષકારની પ્રથમ પક્ષકાર તરફે ઉલટતપાસ કરવામાં આવેલ છે જેમાં ઉપરોક્ત હકીકતથી વિપરીત હકીકત રેકર્ડ પર લાવી શકેલ નથી. વધુમાં પ્રથમ પક્ષકાર તરફે સાહેદ દીનેશકુમાર છગનલાલ પટેલનાઓએ તેઓના પુરાવા સોગંદનામામાં બીજા પક્ષકાર તા.૧૭/૧૦/૮૮ ના પરીપત્ર મુજબ ૨૪૦ દિવસની નોકરી પુર્ણ કરતા ના હોઈ તેઓને નિયમોનુસાર છુટા કરેલ હોવાનું જણાવેલ છે. સદર સાહેદની બીજા પક્ષકાર તરફે ઉલટતપાસ કરવામાં આવેલ છે જેમાં સાહેદે એ હકીકતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે નહેર દ્વારા ખેડુતોને સિંચાઈ માટે પાણી પુરૂ પાડવામાં આવે છે. સાહેદ એ હકીકત કબુલ રાખેલ છે કે બીજા પક્ષકારે સંસ્થામાં ચાર વર્ષ કેનાલ પર કામ કર્યું છે તેવો કોઈ રેકોર્ડ અમારી પાસે નથી. આ સાહેદે એ હકીકત પણ કબુલ રાખેલ છે કે રેકર્ડ મુજબ અમારી સંસ્થામાં ૨૫-૨૭ વર્ષ નોકરી કરેલ હોવાનું, નહેરમાં પાણી ન હોય ત્યારે રોજમદાર કામદાર પાસેથી ડીપાર્ટમેન્ટ મરામતની કામગીરી લેતુ હોવાનું, હુ ફરજ પર હાજર થયા પછી બીજા પક્ષકારને નોકરી પર હાજર થવા બાબતે કોઈ પત્ર લખેલ ન હોવાનું જણાવેલ છે. બીજા પક્ષકારને નિયમોનુસાર છુટા કરવામાં આવેલ હોવાનું જણાવેલ છે પરંતુ તેવો કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવો આ કામે રજૂ કરવામાં આવેલ નથી. તે સંજોગોમાં બીજા પક્ષકારને નોટીસ આપી છટાણી વળતર ચુકવી છુટા કરવામાં આવેલ હોવાની હકીકત પ્રથમ પક્ષકાર પુરવાર કરવામાં નિષ્ફળ નિવડેલ છે. આમ બીજા પક્ષકારને નોકરીમાંથી છુટા કરતી વખતે સંસ્થાએ નોટીસ, નોટીસ પગાર કે છટાણી વળતરની રકમ ચુકવી આપેલ ન હોઈ ઔદ્યોગિક વિવાદ ધારાની કલમ-૨૫(એફ) નો ભંગ કરી છુટા કરેલા હોઈ બીજા પક્ષકારને નોકરીમાંથી છુટા કરવાનું પ્રથમ પક્ષકારનું કૃત્ય ગેરકાયદેસર, ગેરવ્યાજબી અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો વિરૂદ્ધ હોવાનું ઠરાવવામાં આવે છે જેથી મુદ્દા નં.૮ નો જવાબ હકારમાં આપવામાં આવે છે.

(૧૪) મુદ્દા નં.૯ થી ૧૧ -

આ કામે મુદ્દા નં.૯ થી ૧૧ ની હકીકતો એકબીજા સાથે સંકળાયેલ હોઈ પુનરાવર્તનનો દોષ ટાળવાના હેતુથી સંયુક્ત ચર્ચા કરવામાં આવેલ છે. ઉપરોક્ત ચર્ચા કર્યા મુજબ બીજા પક્ષકાર દ્વારા સળંગ નોકરી કરેલ હોય તેમજ બીજા પક્ષકારને કાયદાની કલમ-૨૫(એફ) નો ભંગ કરી ગેરકાયદેસર છુટા કરેલ હોય, બીજા પક્ષકારની નોકરીનો અંત આશરે ૨૯ વર્ષ અગાઉ આવેલ હોય તેમજ બીજા પક્ષકારને છુટા કર્યા બાદ ૨૨ વર્ષ બાદ ઔદ્યોગિક વિવાદ ઉપસ્થિત કરેલ હોય તે સંજોગોમાં હાલના કેસની હકીકતો ધ્યાને લેતાં તેમજ નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના GUJARAT STATE CIVIL SUPPLIES CORPORATION LTD Versus ABDULKADAR IBRAHIM BAKALI C/SCA/4643/2010 Dt.25/7/17 ના ચુકાદામાં કરેલ અવલોકન મુજબ

14. It would be, thus, seen that by a catena of decisions in recent time, this Court has clearly

laid down that an order of retrenchment passed in violation of Section 25-F although may be set aside but an award of reinstatement should not, however, automatically passed. The award of reinstatement with full back wages in a case where the workman has completed 240 days of work in a year preceding the date of termination, particularly, daily wagers has not been found to be proper by this Court and instead compensation has been awarded. This Court has distinguished between a daily wagger who does not hold a post and a permanent employee."

....."In the last few years it has been consistently held by this Court that relief by way of reinstatement with back wages is not automatic even if termination of an employee is found to be illegal or is in contravention of the prescribed procedure and that monetary compensation in lieu of reinstatement and back wages in cases of such nature may be appropriate.

"15.12 From above quoted observations, it can be summarized that the direction to reinstate the workmen and/or direction with regard to backwages should not be passed mechanically in all cases, even in cases where the termination is found to be illegal and/or unjustified. This aspect is more relevant and applicable in cases where the JUDGMENT concerned person (in whose termination is found to be illegal) was engaged on daily wage basis .The final relief should be appropriately modified and moulded after taking into account the facts involved in the case and relevant factors and circumstances.

ઉપરોક્ત ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત કરેલ સિદ્ધાંત તેમજ નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટના STATE OF UTTARAKHAND VS. RAJKUMAR 2019 SUPREME(SC) 14 DT.7/1/94 ચુકાદામાં કરેલ અવલોકન મુજબ વિલંબ ધ્યાને રાખી દાદ આપવી જોઈએ. ટર્મિનેશનના ૨૨ વર્ષ બાદ વિલંબથી વિવાદ ઉપસ્થિત કરેલ હોય રીઈન્સ્ટેટમેન્ટની જગ્યાએ વળતર અપાવવું વ્યાજબી જણાય છે જે અવલોકન ધ્યાને લીધા. વધુમાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટના 2019(4) SCC 307 Deputy Executive Engineer V/s. Kuberbhai Kanjibhai Dt.07/01/2019 ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત કરેલ સિદ્ધાંતો મુજબ ટર્મિનેશન થયા બાદ લાંબા સમય ગાળાના વિલંબથી વિવાદ ઉપસ્થિત કરેલ હોય રીઈન્સ્ટેટમેન્ટની જગ્યાએ વળતર અપાવવું વ્યાજબી જણાય છે. તે સંજોગોમાં હાલના કેસમાં પણ કામદારની નોકરીનો અંત ૨૯ વર્ષ અગાઉ આવેલ હોય નોકરીમાંથી છુટા કર્યા બાદ ૨૨ વર્ષ બાદ વિલંબથી ઔદ્યોગિક વિવાદ ઉપસ્થિત કરવા ફરીયાદ કરેલ હોય બીજા પક્ષકારને નોકરીમાં પુનઃસ્થાપિત કરવાને બદલે યોગ્ય વળતર આપવું વ્યાજબી જણાય છે.

(૧૪.૧) હવે બીજા પક્ષકારને કેટલું વળતર અપાવવું જોઈએ તે સંદર્ભે હાલના કેસની હકીકતો ધ્યાને લેતાં બીજા પક્ષકારે અન્ય જગ્યાએ નોકરી શોધવા પ્રયત્ન કરેલ હોય તે બતાવતો કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવો રજૂ કરેલ નથી. તેમજ આટલી કાળઝાળ મોંઘવારીના સમયમાં કોઈપણ વ્યક્તિ આટલો લાંબો સમય બેકાર બેસી રહેલ હોય તેવું માની શકાય નહીં. આમ બીજા પક્ષકારને છુટા કર્યા બાદ તેઓ સંપૂર્ણ બેકાર હોવાનું માની શકાય તેમ નથી. બીજા પક્ષકાર દ્વારા તેઓને છુટા કર્યા બાદ આશરે ૨૨ વર્ષ બાદ ફરીયાદ કરેલ છે તે સમયગાળો ધ્યાને લેતાં બીજા પક્ષકારે તેઓના માંગણાના નિવેદનમાં તથા સોગંદ પરની જુબાનીમાં તેઓને લઘુત્તમ વેતન મુજબ દૈનિક વેતન રૂ.૫૮-૭૦ પૈસા લેખે માસિક પગાર ચુકવવામાં આવતો હતો તેવું જણાવેલ છે. તેમજ બીજા પક્ષકાર તરફે તેઓને

લઘુતમ વેતન ધારા મુજબ પગાર ચુકવવામાં આવતો હતો. તે સંજોગોમાં સરકાર દ્વારા સને-૧૯૯૮ માં લઘુતમ વેતન દર રૂ.૫૮.૭૦ જાહેર કરવામાં આવેલ હોઈ બીજા પક્ષકારને અંદાજે રૂ.૧૫૦૦/- માસીક વેતન આપવામાં આવતું હોવાનું માનવાને કારણ રહે છે. તે સંજોગોમાં બીજા પક્ષકારે આશરે ૪ વર્ષ સુધી પ્રથમ પક્ષકાર સંસ્થામાં નોકરી કરેલ હોવાની હકીકત ધ્યાને લેતાં નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના GUJARAT STATE CIVIL SUPPLIES CORPORATION LTD Versus ABDULKADAR IBRAHIM BAKALI C/SCA/4643/2010 Dt.25/7/17 ચુકાદાના પેરા-૧૫.૧૪ માં કરેલ અવલોકન મુજબ તેમજ બીજા પક્ષકારને માસીક રૂ.૧૫૦૦/- આધારે આશરે વાર્ષિક આવક ધ્યાને લેતાં, ઉપરોક્ત ચુકાદામાં કરેલ અવલોકન મુજબ તથા નામ.સુપ્રિમ કોર્ટના 2019 (4) SCC 307 Deputy Executive Engineer V/s. Kuberbhai Kanjibhai Dt.07/01/2019 ના ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત કરેલ સિદ્ધાંતો મુજબ તેમજ નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટના GOPALBHAI MULJIBHAI CHARAN v/s RANGE FOREST OFFICER Special Civil Application No.7821 of 2019 Dt.24/04/2019 ચુકાદાના પેરા-૫ માં કરેલ અવલોકન મુજબ બીજા પક્ષકારને ઉચ્ચક વળતર રૂ.૫૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા પચાસ હજાર પુરા) અપાવવાનું ન્યાયોચિત જણાય છે. જે મુજબ મુદ્દા નં.૯ થી ૧૩ અન્વયે ન્યાયના વિશાળ હિતમાં નીચે મુજબ આખરી હુકમ કરવામાં આવે છે.

- હુકમ -

- (૧) હાલના બીજા પક્ષકારને તા.૦૧/૦૩/૧૯૯૮ના રોજથી છૂટાં કરવાનું પ્રથમ પક્ષકારનું કૃત્ય ગેરકાયદેસર ઠરાવવામાં આવે છે.
- (૨) હાલના પ્રથમ પક્ષકારે બીજા પક્ષકારને નોકરીમાં પુનઃસ્થાપિત કરવાના બદલે તથા પડેલા દિવસોનો પગાર પેટે તથા મળવા પાત્ર અન્ય હકક હિસ્સા પેટે કુલ ઉચ્ચક વળતર રૂપિયા રૂપિયા ૫૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા પચાસ હજાર પુરા) હાલનો રેક્રન્સ ઉપસ્થિત કર્યા તા.૧૩/૦૮/૨૦૧૯ થી રકમ વસુલ થતા સુધી સદર રકમ ડટકા વ્યાજ સહીત ચુકવી આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.
- (૩) પ્રથમ પક્ષકારે આ રેક્રન્સ ખર્ચના રૂપિયા ૫૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા પાંચ હજાર) બીજા પક્ષકારને ચુકવવા તેવો હુકમ કરવામાં આવે છે.
- (૪) આ હુકમનો અમલ એવોર્ડ પ્રસિધ્ધ થયેથી દિન-૩૦ માં કરવાનો રહેશે.

મહેસાણા

તા.૨૫/૦૩/૨૦૨૬

(મીમાંશા મહેશ અગ્રવાલ)

GJ01382

પ્રમુખ અધિકારી

શ્રમ અદાલત, મહેસાણા.